

نگاه New York Times، نیویورک

آیا آلمانی‌ها قهر می‌کنند؟

تحریم‌های آمریکا می‌توانند نقش واسطه‌ای امارات را به عنوان کشور سوم در روابط شرکت‌های ایرانی و آلمانی تقویت کنند.

تهدیدهای آمریکا، اسرائیل و کشورهای دیگر در خصوص اعمال تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران موجب شده‌اند، شرکت‌های آلمانی - که مدت‌ها جزو بزرگترین شرکای تجاری ایران در اروپا به شمار می‌رفتند - انجام تجارت در ایران را دشوار تلقی کنند. با این حال حتی شرکت‌هایی که رسماً خروج خود را از بازار ایران اعلام کرده‌اند - که برجسته‌ترین آنها زیمنس است - پایان کامل فعالیتشان چند سالی طول خواهد کشید. برخی دیگر از شرکت‌ها هم به دلیل هراس از این که یک بازار پرمفعت را برای همیشه از دست دهند، در جست‌وجوی یک کشور سوم هستند تا از این به بعد از طریق آن تجارت خود را ادامه دهند.

به گفته اولریش آکرمن که در اتحادیه شرکت‌های مهندسی آلمانی مسؤولیت ایران و دیگر کشورهای منطقه را بر عهده دارد، شرکت‌های عضو خواهان یک شرایط مساوی برای کشورهای مختلف هستند. آکرمن اطمینان ندارد که اگر شرکت‌های آلمانی از ایران خارج شوند، این امکان وجود دارد که شرکت‌های غیرآلمانی جای آنها را بگیرند؟

مصاحبه با شرکت‌های آلمانی فعال، انجمن‌های تجاری و آژانس‌های تضمین صادرات در ایران - گرچه آمار دقیقی ارائه ندهاند - نشان‌دهنده کاهش قابل توجه تجارت مستقیم بین ایران و آلمان است.

یکی از بزرگترین تغییرات ایجاد شده این است که شرکت‌های ایرانی واردکننده از آلمان، دیگر نمی‌توانند ضمانت‌های اعتباری ۷ تا ۱۰ ساله دریافت کنند؛ امری که برای پروژه‌های زیرساختی بزرگ، بسیار طبیعی جلوه می‌کرد. طبق آمار سال ۲۰۰۸ ارزش این ضمانت‌ها معادل ۱۸۶ میلیون دلار بوده است. این تغییر طی دو سال گذشته و در نتیجه فشارهای سیاسی آمریکا به وجود آمده است.

شراکت پایدار در بستر تهدید

با همه اینها، آلمان هنوز بزرگترین شریک تجاری ایران در اروپا محسوب می‌شود. ده‌ها شرکت آلمانی در حال حاضر دارای دفاتری در ایران هستند که از جمله آنها می‌توان به شرکت هرکنکشت (Herrenknecht)، پیشرو در بازار ماشین‌آلات حفار تونل اشاره کرد.

صادرات آلمان به ایران در سال ۲۰۰۸ به ۴ میلیارد یورو (کمتر از یک درصد کل صادرات آلمان) رسید، در حالی که این میزان در سال ۲۰۰۵ حدود ۴/۴ میلیارد یورو بوده است. صادرات کالای بلوک ۲۷ کشوری اتحادیه اروپا به ایران هم در سال ۲۰۰۸ به ۱۴/۱ میلیارد یورو رسید که ماشین‌آلات، تجهیزات حمل و نقل، کالاهای صنعتی و مواد شیمیایی عمده کالاهای صادر شده بودند. همچنین واردات آلمان از ایران هم معادل ۱۱/۳ میلیارد یورو بوده که انرژی و فرآورده‌های وابسته

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۷۷ سناریوهای تورمی

۷۷ دردسر نفت ارزان

۷۸ پیچ و خم‌ها

۷۸ رفت و آمدها

به انرژی را شامل می‌شده است.

البته نباید نقش تجاری چین را از یاد برد و باید اذعان داشت که چین یکی از بزرگترین شرکای ایران محسوب می‌شود، به طوری که در سال ۲۰۰۸ رقمی معادل ۱۴ درصد واردات و صادرات ایران را به خود اختصاص داده است. در این میان با این که چین در مقابل درخواست‌های مکرر جامعه غربی برای تحریم بیشتر ایران مقاومت کرده، اما فشار بر شرکت‌های آلمانی در ماه‌های اخیر بیشتر بوده است، به طوری که صدر اعظم آلمان بارها خواستار اعمال این تحریم‌ها شده است. آنجلا مرکل حتی پیشنهاد کرده، اگر شورای امنیت سازمان ملل در تصویب یک بسته تحریمی جدید به موفقیت نرسد، در آن صورت کشورهای اروپایی و دیگر دولت‌های همفکر با آنان باید وارد عمل شوند.

مدیر اجرایی شرکت زیمنس در هفته پایانی

ژانویه اعلام کرد که این شرکت به محض ترخیص

مراودات تجاری ایران و اروپا (ژانویه تا نوامبر ۲۰۰۹)

واردات از ایران (میلیون یورو)	صادرات به ایران (میلیون یورو)		
اسپانیا	۱,۸۷۰	آلمان	۳,۲۹۴
هلند	۱,۸۳۲	ایتالیا	۱,۷۹۴
ایتالیا	۱,۷۶۷	فرانسه	۱,۳۳۰
فرانسه	۹۱۶	هلند	۴۹۷
آلمان	۴۱۷	اسپانیا	۳۸۲
یونان	۲۲۹	انگلستان	۳۸۱
انگلستان	۲۱۲	بلژیک	۳۶۰
بلژیک	۲۰۳	اتریش	۳۰۱
پرتغال	۱۵۴	سوئد	۲۹۰
اتریش	۵۸	لهستان	۹۷

استخراج: «اقتصاد ایران» از Eurostat

نگاه CNN Money، آتلانتا

دردسر نفت ارزان

تأثیرگذاری ایران بر قیمت‌های نفت مثل یک خیابان دوطرفه است. همان‌طور که هر گونه درگیری میان ایران و کشورهای همسایه آن می‌تواند بر قیمت نفت اثرگذار باشد، این مسأله حتی می‌تواند ایران را پای میز مذاکره با جامعه بین‌الملل بر سر برنامه هسته‌ای بکشاند و موافقت ایران با انجام مذاکره می‌تواند قیمت جهانی نفت را در ماه‌های آینده همچنان پایین نگه دارد.

بر این اساس، قیمت فعلی نفت (حدود بشکه‌ای ۷۵ دلار) آسیبی جانی به اقتصاد ایران وارد می‌کند و این کشور که چهارمین صادرکننده نفت خام جهان به شمار می‌رود، برای رسیدن به ثبات در سال آینده نیازمند نفت بشکه‌ای ۱۰۰ دلار است.

به گفته برخی تحلیل‌گران، اگر قیمت نفت طی چند ماه آینده در سطوح فعلی باقی بماند و یا حتی کمتر شود، می‌تواند برای ایران در عرصه بین‌المللی دردسر ایجاد کند و این کشور را در آینده‌ای نزدیک به مذاکره با آمریکا و دیگر قدرت‌های غربی برای متوقف کردن برنامه هسته‌ای آن کشور سوق دهد. حصول هر گونه توافق احتمالی نیز حداقل به کاهش تحریم‌های تجاری که مشکلات اقتصادی ایران را تشدید کرده، منجر خواهد شد. اگر این اتفاق به حقیقت بپیوندد، بی‌شک قیمت نفت در منطقه خاورمیانه به ثبات خواهد رسید. از طرفی، عربستان سعودی که در پاسخ به کاهش شدید تقاضا، عرضه نفت خود را در بازارهای جهانی کاهش داده بود، در صورت افزایش نجومی قیمت نفت، میلیون‌ها بشکه خود را وارد بازار خواهد کرد، زیرا هم قصد جلوگیری از بروز بحران اقتصادی دیگری را دارد و هم نمی‌خواهد رقیبش در منطقه از قیمت بالای نفت بهره‌بردار.

مشکلات اقتصادی ایران به همین جا محدود نمی‌شوند، چرا که تحریم علیه سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های نفتی ایران مشکل دیگری است که اقتصاد این کشور را در تنگنا قرار داده است. علاوه بر این، تصمیماتی که متحدین آمریکا در ارتباط با بازار صادراتی نفت خام اتخاذ می‌کنند، تبعات منفی دیگری برای ایران به همراه می‌آورد. به عنوان مثال، پالایشگاه جدیدی در چین به دست شرکت اکسان موبیل و آرامکو عربستان در حال احداث است. به طور قطع حضور شرکت سعودی در این پروژه، به این معنی است که نفت این پالایشگاه را عربستان تأمین خواهد کرد، نه ایران.

حال آمریکا منتظر نشسته تا ببیند حجم این مشکلات می‌تواند ایران را به تسلیم در برابر برنامه هسته‌ای وادار یا خیر؟

صدور مجوز صادرات به شرکت‌های آلمانی - که به منظور اهداف دوگانه نظامی و غیرنظامی بوده است - را دلیل این اتفاقات می‌دانند. با وجود این سختگیری‌ها دفتر مرکزی کنترل اقتصاد و صادرات آلمان پیش‌بینی کرده است که احتمال دارد شرکت‌های آلمانی به دلیل این محدودیت‌ها به یک کشور سوم روی آورند. البته این پیش‌بینی از آنجا نشأت می‌گیرد که مدیر یکی از شرکت‌های تجاری آلمان در ایران این گفته را تأیید کرده است. به گفته وی دبی بزرگترین شریک تجاری ایران است و می‌تواند جایگاه مناسبی برای تجارت شرکت‌های آلمانی باشد. ■

برگه سفارشات خود و تکمیل قراردادهای منعقد شده در دو سال آینده که بیشتر آنها پروژه‌های زیربنایی هستند، از ایران خارج خواهد شد. گفته می‌شود که این اظهارات پیتر لوشر، همزمان با سفر رسمی شیمون پرس به برلین مطرح شده، اما سخنگوی این شرکت دلیل این ادعاها را ناچیز بودن حجم تجارت زیمنس در ایران اعلام کرده، به طوری که آن را تنها ۰/۷ درصد از کل فروش و معادل ۵۰۰ میلیون یورو دانسته است.

البته بسیاری از تحلیل‌گران، سختگیری‌های گمرک آلمان بر این شرکت و ایجاد محدودیت‌های

نگاه Business Monitor International، لندن

سناریوهای تورمی

با هدفمندی یارانه‌ها، مردم ایران منتظر نرخ تورم ۴۰ درصدی باشند.

تورم و تحریم

می‌توان گفت دلیل عمده سقوط نرخ تورم در ماه‌های اخیر، رکودی بوده است که در اقتصاد داخلی ایران در سایه کاهش شدید قیمت‌های نفت از نیمه دوم سال ۲۰۰۸ به وجود آمده است. رشد محصول ناخالص داخلی این کشور در سال که گذشت ۱/۶ درصد ارزیابی شده، اما پیش‌بینی می‌شود این نرخ در سال آینده ولو به کندی افزایش داشته و به ۳/۳ درصد برسد. این پیشرفت اقتصادی، فشار افزایشی بر نرخ تورم وارد خواهد کرد. بزرگترین ریسکی که برای چشم‌انداز تورم ایران

وجود دارد، برنامه دولت برای کاهش یارانه‌های وضع شده بر سوخت، غذا و دیگر کالاها است که طبق ارزیابی‌ها، سالانه حدود ۹۰ تا ۱۰۰ میلیارد دلار (بیش از ۳۰ درصد محصول ناخالص داخلی) هزینه بر دولت تحمیل می‌کند. بسیاری معتقدند که اجرای این طرح می‌تواند تورم ایران را به بیش از ۴۰ درصد افزایش دهد.

علاوه بر آن، تحریم‌های احتمالی آمریکا یا سازمان ملل می‌تواند به کمبود عرضه کالاهای اساسی بی‌انجامد که این موضوع عواقب تورمی به دنبال خواهد داشت. در واقع، آسیب‌پذیری ایران نسبت به تحریم واردات بنزین - که ۳۰ تا ۴۰ درصد مصرف داخلی را تأمین می‌کند - بدین معنی است که اگر این تحریم‌ها عملی شوند، قیمت داخلی سوخت و متعاقباً دیگر کالاهای اساسی به شدت افزایش خواهد یافت. ■

پس از این که نرخ تورم مصرف‌کننده (CPI) ایران در اواخر سال ۲۰۰۹ به کاهش قابل ملاحظه‌ای رسید، انتظار می‌رود این نرخ در طول سال ۲۰۱۰ به تدریج افزایش یابد. در ماه‌های نوامبر و دسامبر ۲۰۰۹ نرخ CPI به رقم سالانه ۷/۴ درصد رسید و انتظار می‌رود تا پایان سال ۸۸ شمسی به ۱۰ درصد برسد و در نهایت، میانگین آن در کل سال ۸۹، ۱۱/۵ درصد باشد. پیش‌بینی‌ها حاکی از این است که نرخ تورم به محض دو رقمی شدن، مدت‌ها به همین صورت باقی می‌ماند، اما در مدت پیش‌بینی شده به رقم نجومی ۲۰ تا

۳۰ درصد سال ۲۰۰۸ نخواهد رسید. لازم به ذکر است که پیش‌بینی‌های صورت گرفته، بدون در نظر گرفتن ریسک اجرای طرح جدید دولت ایران برای حذف یارانه‌های انرژی است.

از سوی دیگر، قیمت کالاهای مصرفی در مدت سال ۲۰۰۹ افزایش داشت و کارشناسان افزایش بیشتر آن را در سال ۲۰۱۰ پیش‌بینی می‌کنند. به علاوه، چشم‌انداز نسبتاً خوبی در مورد قیمت جهانی نفت وجود دارد. انتظار می‌رود میانگین قیمت سبد نفتی آپک در سال ۲۰۱۰ بشکه‌ای ۸۳ دلار باشد. افزایش قیمت نفت در سال آینده که فروش آن حجم گسترده‌ای از صادرات ایران را به خود اختصاص می‌دهد، نقدینگی داخلی را افزایش داده و امکان اعمال سیاست‌های انبساطی بیشتر را به دولت می‌دهد. این اقدام، با وجود کسری‌های دولت در چند سال گذشته، وضعیت تورم را بدتر کرده است.